

SØVÆRNS- ORIENTERING

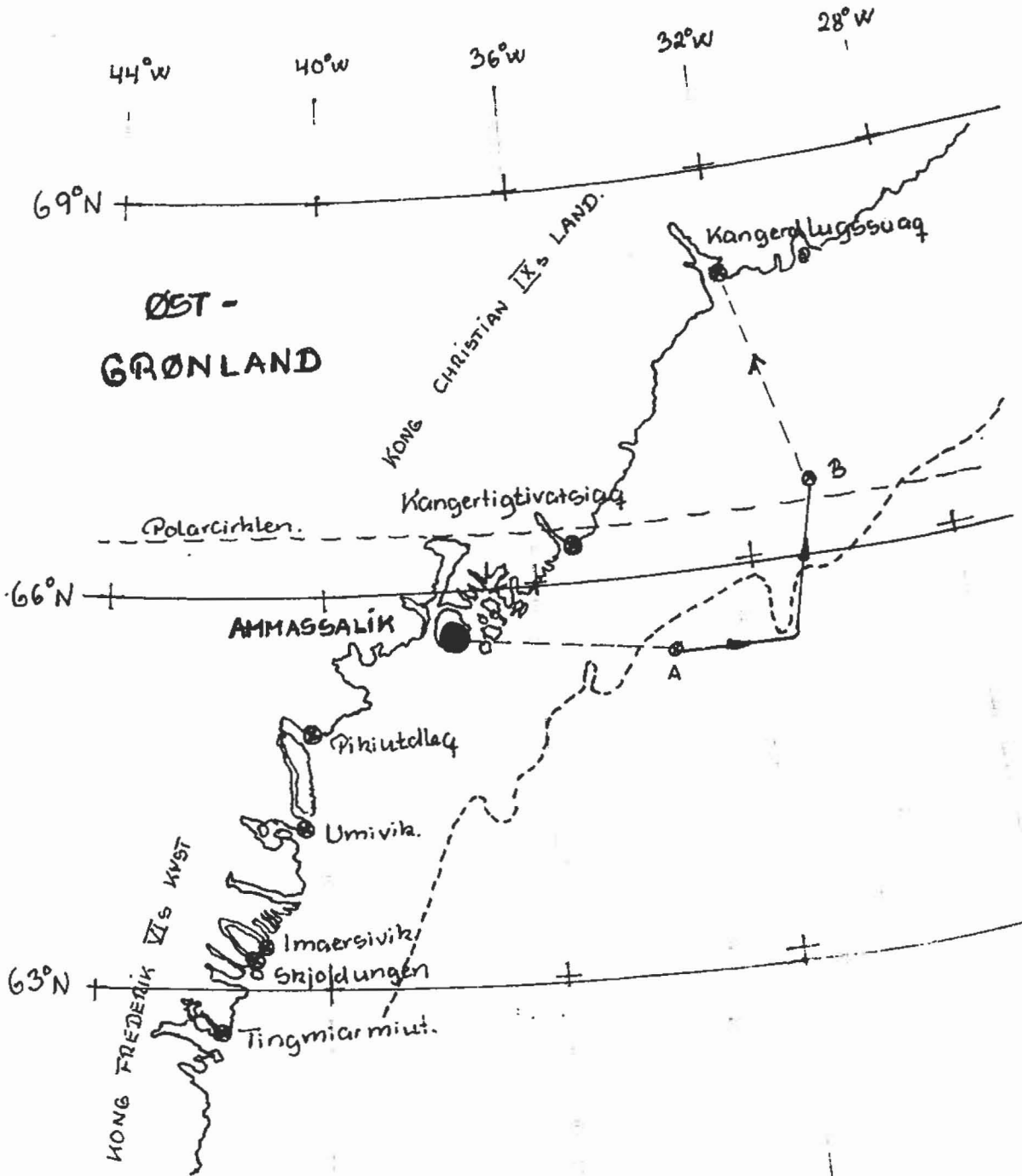

Inspektionsskibet VÆDDEREN set fra LYNX-helikopteren.
(SVN FOT).

Inspektionsskibet VÆDDERENs assistance til Kangerdlugssuaq

Inspektionsskibet VÆDDEREN (VDRN) har fra den 23. februar og indtil 29. april været på togt i grønlandske farvande. I hovedparten af tiden har skibet været beskæftiget med patrulje- og fiskeriinspektionstjeneste på Grønlands østkyst.

Under den sidste del af perioden modtog skibet fra Grønlands Kommando i Grønnedal en anmodning fra Ammassalik kommune om at yde

hjælp til det lille fangersamfund - Kangerdlugssuaq - der er placeret ca. 380 km nord for Ammassalik. Hjælpen bestod i transport af 120 kg radioudstyr samt en tekniker fra Ammassalik til Kangerdlugssuaq. Kangerdlugssuaq betyder Den store Fjord, selve bopladsen er beliggende på Kræmers Ø i munden af den nævnte fjord. Storisen i april måned forhindrer al besejling på

Grønlands østkyst, og opgaven var derfor henvist til at blive løst ved helikoptertransport. Opgaven var imidlertid ikke så ligetil, idet VDRNs LYNX helikopter ikke kunne påregne optankning på stedet og derfor måtte opgaven løses ved en kombination af sejlads og helikoptertransport.

Den 25. april om morgenen lå VDRN ca. 100 sm. ESE for Ammassalik (position A), hvor helikopteren blev sendt afsted. På heliporten i Ammassalik ventede en teletekniker med radioudstyret. Efter godt 3 timer var alt om bord i VDRN, der nu var under forlægning til en position længere mod nordøst (position B), der var helikopterens afflyvningsposition til Kangerdlugssuaq. Under forlægningen i storisen nordover mod punkt B udførtes isrekognoscering ved hjælp af helikopteren. Det lykkedes at finde flere isfrie indsøer inde i storisen, der gjorde det muligt at foretage en hurtig forlægning til afflyvningspositionen ca. 50 sømil inde i storisen.

Fangstpladsen ved Kangerdlugssuaq set fra mündingen af Utendals Sund. (VDRN FOT).

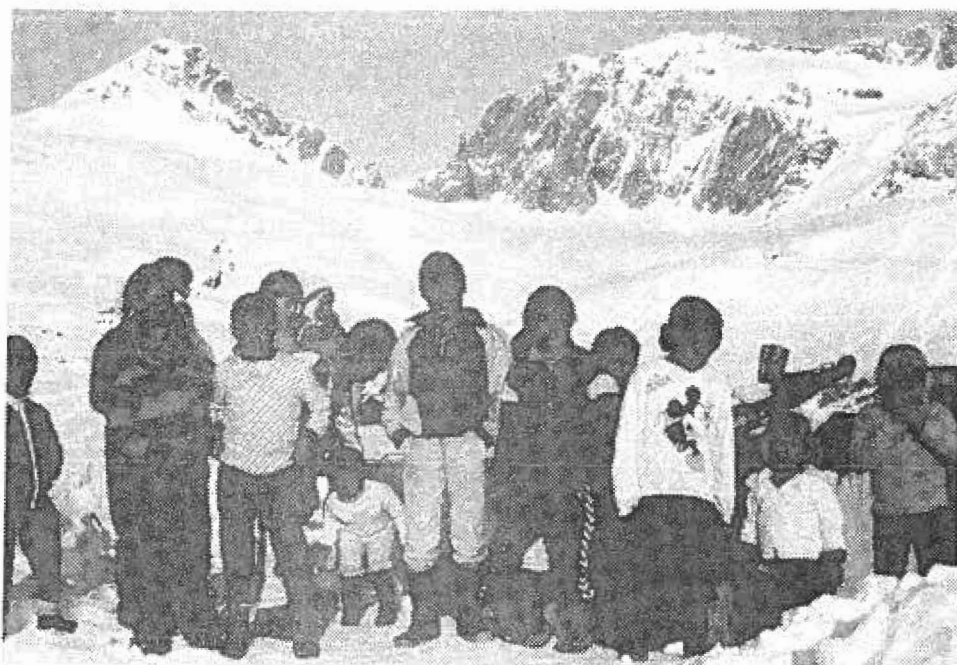
Kl. 1826z sendtes helikopteren af sted med ringe vind, og solen strålede fra en skyfri himmel, der varslede, at de lyse nætter havde holdt deres indtog til polarområdet. Sigten var da mere end 100 km. Knap 1 time efter meldte piloten, at han nu var ved kysten, og at han gik ned til bopladsen. På grund af bjergformationerne kunne radioforbindelsen mellem skib og helikopter ikke opretholdes under landingen på Kangerdlugssuaq.

LYNX S-170 efter landing på isen i Utendals Sund. (VDRN FOT).

Opholdet kom imidlertid ikke til at vare længe. Det tog teleteknikerer ca. $\frac{1}{2}$ time at etablere den nye radiostation. Afprøvning af udstyret med VDRNs radiostation gik godt, og kl. 2010z var helikopteren igen i luften og landede om bord i skibet en lille time senere. Piloten kunne efter turen oplyse, at der var meget sne på bopladsen. Helikopteren stod under opholdet i knæhøj sne på isen i Utendals Sund.

Især børnene var interesserede i de uventede gæster. (VDRN FOT).

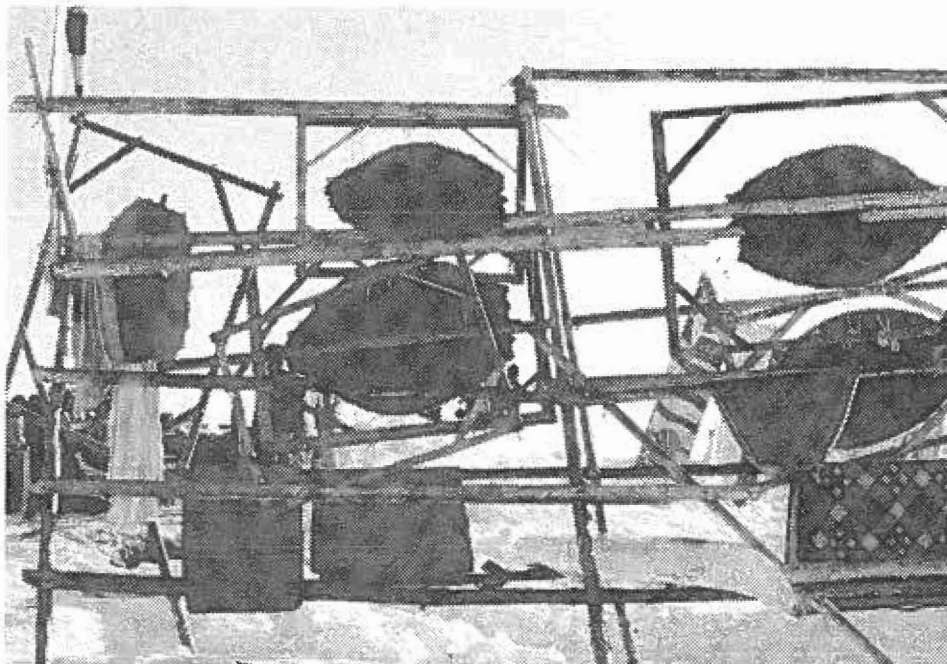

LYNX'ens ankomst til Kangerdlugssuaq kom uventet for de ca. 35 indbyggere, der for mere end halvdelen består af børn i alle aldersklasser. Den medbragte store bøtte slik blev derfor hurtig tom. Det oplystes, at jagten hidtil havde været god. Udover sæl, der er hovedbyttet, er der i vinter blevet nedlagt 7 isbjørne på pladsen.

VDRN sejlede i løbet af natten ud af storisen og påbegyndte umiddelbart efter forlægning mod Færøerne, hvor inspektionsskibet gjorde tjeneste i maj måned.

Teleteknikeren blev under forbipassage af Island sat i land på Keflavik af skibets helikopter for at returnere med civilt fly til Kulusuk en dag senere.

Der er i kystområderne nord og syd for Ammassalik 7 bopladser (se kort), hvor udflyttere fra nævnte by driver jagt i hovedparten af året. De fleste pladser er beboede året rundt, medens enkelte bopladser ikke anvendes i de perioder, hvor beboerne opholder sig i Ammassalik. Udflytningen til bopladser sker på initiativ af og støttes af Ammassalik kommune, der yderligere modtager økonomisk bistand til projektet af det Grønlandske Hjemmestyre.

Et lille udsnit af sælskind fra fangsten.
(VDRN FOT).

(VDRN)

Øvelse BOLD GAME 89

I perioden 18. april til 9. maj afholdtes den årligt tilbagevendende fællesøvelse for danske, norske og tyske torpedobåde.

Fra Danmark deltog KRIEGER, NORBY, BREDAL, BILLE, WILLEMOES, HAMMER, Skoleskibet MØEN, Tankfartøjet RIMFAXE samt Søværnets Flyvetjeneste. Torpedobådernes mobile Base deltog i den dansk-tyske fase.

Fra Norge deltog 23, 24 og 25 MTB-skvadron og fra Vesttyskland 3. Schnellbootsgeschwader. Foruden torpedobådene stillede nationerne med et antal forsyningskibe og flådehelikoptere, så den samlede styrke var på ialt 30 enheder, heraf 6 tendere. Fra England deltog 815 LYNX Squadron.

Øvelsens første fase blev i år afholdt i det smukke syd-norske område fra Kristiansand i vest til Oslo i øst, hvor BOLD GAME-styrken holdt øvelsens første og velfortjente weekend. Torpedobådene blev som i alle de foregående år opdelt i mindre, multinationale grupper, inden for hvilke man opererede i hele den norske fase. Større og mindre øvelser, herunder TACEX, NAVEX og CAMEX, blev afholdt specielt med fokus på navigationsøvelser i den ofte vanskeligt navigable skærgård.

BOLD GAME-styrken samledes i Marvika ved Kristiansand den 18. april og forlagde med forskellige havneophold mod Oslo med ankomst fredag den 21. april i strålende solskin.

Weekenden vil for besætningerne blive husket for det dejlige forårsvejr, alle byens attraktioner og det gode sociale samvær med de andre nationer. Om mandagen forlagde styrken sydover mod Danmark, hvorunder øvelsens anden større TACEX blev afholdt. Under denne taktiske øvelse blev samarbejdet med NATO AWACS (Airborne Warning and Control System) tydeligt understreget, med fokus på billedopbygning og missilengagement over store afstande.

Resten af ugen gik med forskellige øvelser, herunder luftforsvarsøvelser kombineret med havariøvelser, hvor enhedernes havariorganisation blev afprøvet med stor øvelsesmæssig værdi.

BOLD GAME-styrken overgik tidligt torsdag morgen i en stor taktisk øvelse, med ankomst Kiel fredag den 28. april om

eftermiddagen til et velfortjent og vellykket weekendophold i den tyske østersøby.

De sidste øvelsesdage blev afholdt i Østersøområdet, og efter 3 ugers intens øvelsesaktivitet ankom BOLD GAME-styrken til København om aftenen fredag den 5. maj.

9. maj sluttede BOLD GAME 89 med parade på Marsmarken for stedfortræderen for NATOs Nordregion (CINCNORTH) og deltagelse af bl.a. chefen for Søværnets operative Kommando.

BOLD GAME 89 var som tidligere år en strålende succes, hvorunder solidariteten mellem NATO-allierede på bedste måde blev demonstreret, og hvor det i forvejen gode samarbejde blev yderligere udbygget.

(TBE)

Søværnets Mesterskab i Håndbold

Onsdag den 19. april blev Søværnets Mesterskab i håndbold afholdt på Holmens Idrætsanlæg.

I finalerunden blev der spillet meget godt håndbold og mange spændende kampe.

Resultat:

Nr.1 Søværnets operative Kommando 6 point. (SMK FOT).

Nr. 2 Søværnets Sergent- og Reserveofficersskole 4 point.
(SMK FOT).

Formanden for Søværnets Idrætskomite uddeler præmier til
vinderne SOK. (SMK FOT).

(IKO)

Håndværkets aften på Københavns Rådhus

Mandag den 8. maj afholdt Håndværkerforeningen i København med Københavns Tekniske Skole som medarrangør den traditionelle uddeling af medaljer og legater til håndværkersvende, som i årets løb har udført en god svendeprove, og som tillige i læretiden har opført sig upåklageligt.

Den højtidelige begivenhed blev overværet af Hendes Majestæt Dronningen og Hans Kongelige Højhed Prinsen og var traditionen tro henlagt til Københavns Rådhus.

Søværnets Konstabelskole kunne i år glæde sig over, at seks af skolens tidligere elever af Kjøbenhavns Smedelaug var indstillet til medalje - fire til sølv og to til bronze.

De forgyldte håndværkssvende, marineoverkonstablerne Allan Christensen, Allan Friberg Kramer, Jan Lyndby, Jes Kristian Rasmussen og Søren Søholt Christensen. Kim Jakobsen var tjenstlig forhindret i at være til stede og modtage sin sølvmedalje. (SVN FOT).

Marineoverkonstabel ET Allan Christensen modtog en sølvmedalje og en legatportion på kr. 5.000,- fra Ib Henriksens Fond, marineoverkonstabel ET Jan Lyndby, marineoverkonstabel ET Kim Jakobsen og marineoverkonstabel EK Jes Kristian Rasmussen fik alle

sølvmedaljer. Marineoverkonstabel MS Søren Søholt Christensen fik bronzemedalje og marineoverkonstabel EK Allan Friberg Kramer fik bronzemedalje samt en legatportion på kr. 5.000,- fra Ib Henriksens Fond.

Til lykke!

Søværnets Konstabelskole var repræsenteret ved chefen, chefen for Fagskolen, chefen for Uddannelsesafdelingen, lederen af faggruppe ET/MS og lederen af faggruppe EK/DT.

(SKS)

Mindedagen 9. maj i Kristiansand

Skoleskibet MØEN var i forbindelse med 125 års dagen for slaget ved Helgoland på uofficielt besøg i Kristiansand i dagene 8.-10. maj.

I 1864 var Danmark som bekendt i krig med Østrig-Ungarn og Prøjsen. Den 18. april faldt Dybbøl stillingen. Jylland var hermed åbent land, men resten af landet var endnu i sikkerhed. Som værn mod en fjendtlig flådestyrke krydsede Suensons eskadre NIELS JUEL, JYLLAND og HEIMDAL i Nordsøen. Da man 9. maj fik øje på fjenden, 2 fregatter og 3 kanonbåde, kom det til træfning. Den danske flåde vandt slaget, og fjenden blev drevet på flugt. Slaget blev dog ikke vundet uden tab; slaget kostede 17 døde og en del hårdt sårede.

Orlogskaptajn Suenson søgte til Kristiansand med de døde og sårede, her tog man godt imod hans Nordsøeskadre den 11. maj 1864. Den 13. maj 1864 blev de døde fra slaget ved Helgoland begravet med ære og stor deltagelse fra Kristiansand by. De mange sårede blev indlagt på sygehuset i Kristiansand, hvor de blev behandlet.

Året efter i 1865 rejste Kristiansand by et mindesmærke, en bautasten, til ære for de faldne i slaget, og byens indbyggere plantede 6 bøgetræer. Hvert år har byens indbyggere siden holdt en mindehøjtidelighed til ære for de faldne søkrigere. I de senere år har ældste danske søofficer ved NATO-hovedkvarteret i Kolsås samt Den danske Konsul i Kristiansand forestået kransenedlægningen. I år, 125 året for slaget, var det Inspektøren for Søværnet (IFS), der forestod kransenedlæggelsen.

MØEN afgik fra Flådestation København (FLS KBH) søndag 7. maj, sejlede ud i Københavns havn og fortøjede ved bøje.

Herefter blev IFS afhentet med chalup på Langelinie. IFS blev modtaget om bord i Skoleskibet med skansevagt og parade. Efter paraden var der skift af kommadotegn med salut, hvorefter Skoleskibet afgik København.

Udover IFS var orlogsprovsten og Marineforeningsrepræsentant P.Christiansen gået om bord i Skoleskibet på FLS KBH.

Under sejladsen havde IFS samtaler med MØENs chef og divisionsofficererne, ligesom han overværede sejladsplanlægningsmøde holdt af vagtchefseleverne.

I den danske delegation i forbindelse med kransenedlæggelsen indgik udover de allerede omtalte den danske ambassadør i Norge, H.Tabor, ældste danske søofficer i Kolsås, Kontreadmiral J.Ruth, samt orlogskaptajn (OK) F.Rossdahl, alle med fruer. Herudover havde Kristiansand by inviteret borgmesteren i Æbeltoft samt museumsinspektøren ved fregatten JYLLAND til at deltage i højtidelighederne.

Efter ankomst Kristiansand mandag 8. maj var Chefen for Sørlandets Sjøforsvarsdistrikt, kommandør I P.K.Kristiansen, vært ved en reception for den danske konsul i Kristiansand.

Æresvagten i Kristiansand. (MØEN FOT).

Ved kransenedlæggelsen tirsdag 9. maj stillede Skoleskibet en æresvagt, bestående af 12 MP bevæbnede gaster, en fanebærer samt en kransebærer. Æresvagten stod opstillet ved siden af den

norske æresvagt med front mod mindesmærket og den danske og den norske fanebærer. Endvidere havde Sørlandets Musikkorps taget opstilling til venstre for æresvagten, hvilket lagde en smuk ramme for kransenedlæggelsen.

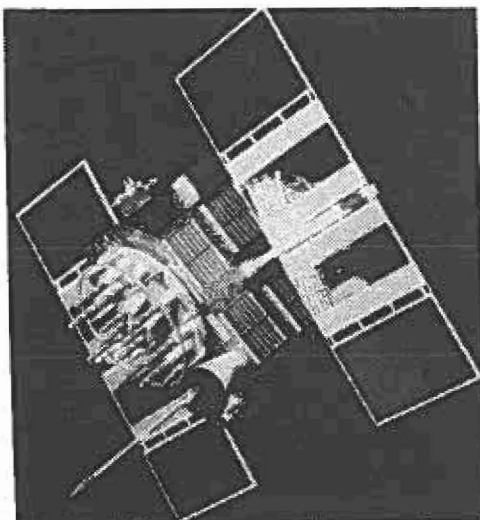
IFS holdt en ærefuld tale for de faldne i slaget og takkede Norge, den norske marine og Kristiansand for deres modtagelse af de døde og sårede. Efter at marineforeningsrepræsentanten havde lagt Marineforeningens krans, modtog IFS Det danske Søværns krans fra den danske kransbærer og lagde den ved mindesmærket til ære for de døde. Herpå blev der spillet bønnespil samt den danske og norske nationalmelodi.

Efter kransenedlæggelsen var IFS vært ved en frokost om bord for byens repræsentanter og den danske delegation, ligesom Kontreadmiral J.Ruth om aftenen var vært ved et cocktailparty om bord i Skoleskibet.

Onsdag 10. maj om formiddagen afgik Skoleskibet fra Kristiansand efter et besøg, som endnu engang bekræftede den norske marines og Kristiansands danske relationer og vilje til at holde minderne fra 1864 i hævd.

(MØEN)

NATO NAVSTAR satellitnavigationssystem

NAVSTAR satellit til militær og civil navigationsanvendelse. (Rockwell FOT).

Det satellitbaserede navigationssystem NAVSTAR eller Global Positioning System (GPS) passerede en vigtig milepæl i projektets forløb med opsendelse af den første operative satellit 14. februar i år fra Lunder Complexet i Cape Canaveral.

Opsendelsen skete med en Delta 2 løfteraket. Satellitten er nu meldt klar efter omfattende afprøvning.

NAVSTAR projektet blev stærkt forsinket efter Challenger Rumfærgens tragiske forlis.

Det påregnes nu, at NAVSTAR først er fuldt operativ i 1993, da der i alt skal opsendes 24 satellitter. Det vil være muligt med NAVSTAR at kunne opnå en perfekt navigation overalt på jorden, nøjagtig positionsbestemmelse og akkurat tidsangivelse. Danmark deltager i udviklingen og afprøvningen af systemet.

(FKO)

Søværnets Mesterskaber i pistolskydning

Onsdag den 10. maj blev Søværnets Mesterskab afholdt i Planbygningen, Holmen. Med 44 deltagere blev det et spændende stævne, desværre måtte skytterne fra Søværnets Frømandskorps melde afbud på grund af tjeneste.

Som noget nyt blev pointberegningen foretaget på EDB, hvilket bevirkede en meget hurtig resultatformidling. Søværnets Materielkommando (SMK AEDB) ydede her en stor velvillig hjælp.

Der blev sat to nye flåderekorder:

Individuel OS J.T.Christensen, Søværnets Våbenskole, 365 point, gammel rekord 362 point.

Hold Artillerikursus Sjællands Odde 1377 point, gammel rekord 1308 point.

Resultater individuel:

Nr. 1 J.T.Christensen, Søværnets Våbenskole, 365 point,

Nr. 2 K.Vogelsang, Flådestation København, 357 point

Nr. 3 C.Lopdrup, Flådestation Frederikshavn, 357 point,

Nr. 4 E.Jørgensen, Flådestation Frederikshavn, 354 point.

OS J.T.Christensen, Søværnets Våbenskole, modtager 1. præmie af Søværnets Idrætskomites sekretær (IKO SEK). (SMK FOT).

MOKS K.Vogelsang modtager 2. præmie af IKO SEK.
(SMK FOT).

Resultater hold:

- Nr. 1 Artillerikursus Sjællands Odde 1377 point
- Nr. 2 Flådestation Frederikshavn 1314 point.

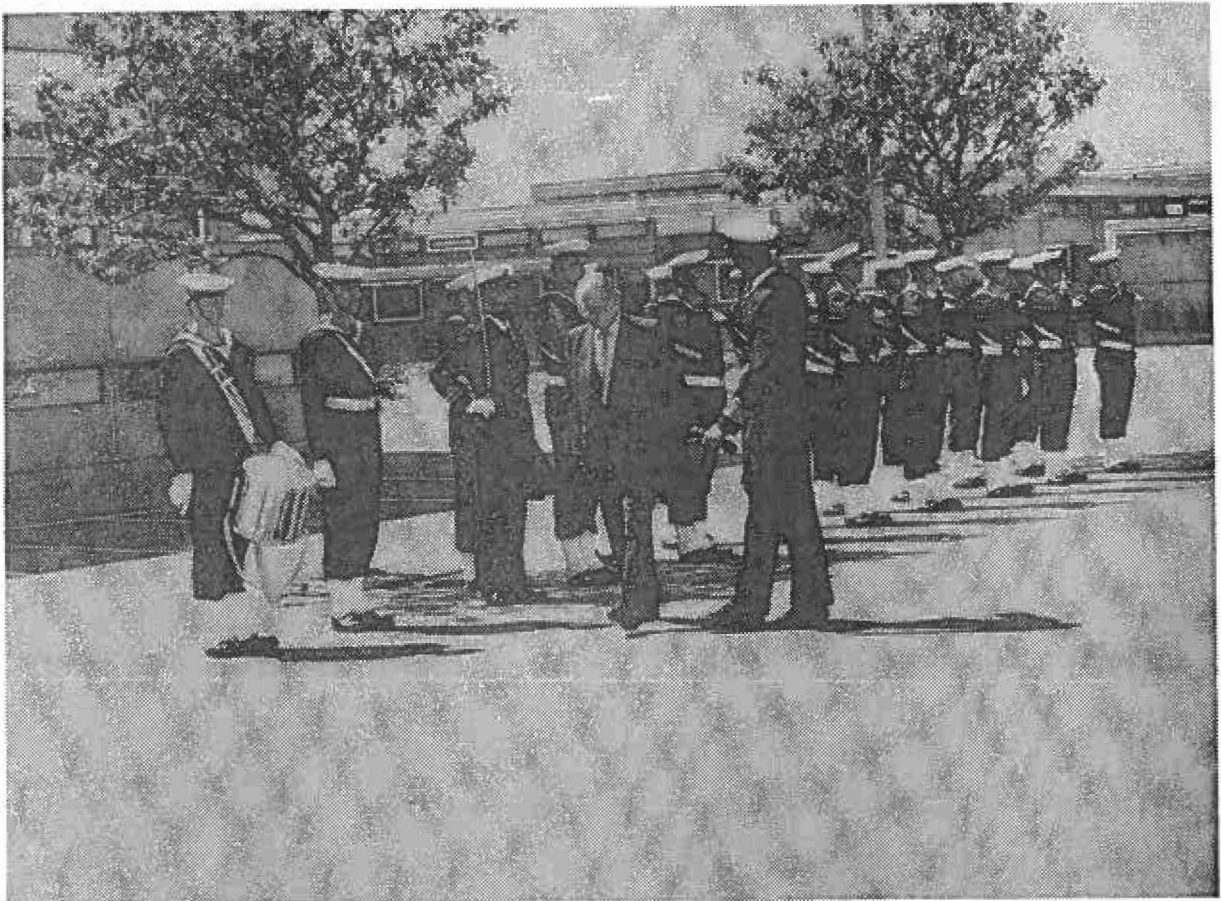

Vinderne i holdpistolskydning - Artillerikursus
Sjællands Odde. (SMK FOT).

(IKO)

Forsvarsministeren på Flådestation Frederikshavn

22. maj besøgte Forsvarsminister Knud Enggård DANYARD Skibsværft, Aalborg og Frederikshavn. I forbindelse med dette besøg benyttede ministeren lejligheden til at aflægge et besøg ved Flådestation Frederikshavn (FLS FRH) og Kattegats Marinedistrikt (KGM).

Forsvarsministeren modtager skansevagt på Flådestation Frederikshavn. (FLS FRH FOT).

Ved ankomsten til FLS FRH blev der afgivet skansevagt med spil for ministeren, der var ledsaget af departementschef i Forsvarsministeriet Michael Christiansen og teknisk chef ved Søværnets Materielkommando, K.M.Gregersen.

Efter en kort frokost på flådestationen med påfølgende omvisning kørte ministeren til KGM, hvor han blev orienteret om FOD CCIS samt KGM operationer og opgaver.

(FLS FRH)

Indland kort

Flådebesøg

Det britiske patruljefartøj HMS REDPOLE (SEAL-klasse, P 259) aflægger rutinebesøg i Åbenrå i perioden 29. juni til 4. juli. Chef er løjtnant J.Hutchinson, og besætningen består af 19 mand.

---oo0oo---

Det svenske sejlskoleskib GLADAN aflægger uofficielt besøg i Svendborg 30. juni til 3. juli. Chef er kommandørkaptajn A.Friberg. Besætningen består af 9 officerer, 27 kadetter og 8 menige, i alt 44 søfolk.

---oo0oo---

Den vesttyske undervandsbåd U 19 (Type 206, S 198) aflægger rutinebesøg i København 30. juni til 5. juli. Chef er kaptajnløjtnant G.Q.Faslem. Besætningen omfatter 4 officerer og 18 sergenter.

---oo0oo---

Det amerikanske skoleskib EAGLE (US Coast Guard, WIX 327) aflægger rutinebesøg i Aalborg 2. til 5. juli og i Horsens 6. til 7. juli. Chef er kommandør D.V.V.Wood US Coast Guard. Samlet besætning 192 mand omfattende 12 officerer, 130 kadetter og 50 menige.

---oo0oo---

De vesttyske hjælpeskibe SAARBURG, MEERSBURG, COBURG og OFFENBURG (LÜNEBURG-klasse, Type 701, A 1415, A 1418, A 1412, A 1417) samt WESTERWALD (WESTERWALD-klasse, Type 760, A 1435), WALCHENSEE (WALCHENSEE-klasse, Type 703, A 1424), WITTENSEE (Type 763, A 1407) og SPIEKEROOG (bjærgningsfartøj, A 1452) gennemfører officielt besøg i Aalborg i perioden 6. til 10. juli. Chef for styrken er kommandør N.P.Hinrichen om bord i SAARBURG. Besætningerne består af i alt 616 mand, heraf 41 officerer, 267 sergenter, 304 menige og fire udlændinge (to thailændere og to bangladeshere).

Den franske fregat ENSEIGNE DE VAISSEAU JACOBET (Type A 69, F 794) samt skoleskibene PANTHERE, JAGUAR, LYNX, TIGRE, GUEPARD og CHACAL (LEOPARD-klasse, A 749, A 750, A 751, A 754, A 752 og A 753) anløber København 7. til 10. juli på uofficielt besøg. Chef for styrken er kontreadmiral Orisini om bord i ENSEIGNE DE VAISSEAU JACOBET. Samlet besætning omfatter 320 søfolk.

---oo0oo---

Den vesttyske undervandsbåd U 9 (Type 205, S 188) aflægger rutinebesøg i Esbjerg i perioden 8. til 10. juli. Chef er kaptajnløjtnant L.Panknier, og besætningen består af fire officerer og 17 sergenter.

---oo0oo---

Det italienske sejlskoleskib AMERIGO VESPUCCI (A 5312) aflægger uofficielt besøg i København i perioden 31. juli til 4. august. Chef er kommandør Di Vacello. Besætningen består af 13 officerer, 51 sergenter og 178 menige, i alt 242 mand.

---oo0oo---

Tjenestestedsbesøg ved Artillerikursus Sjællands Odde

Chefen for Udviklings- og Uddannelsesafdelingen i Marinestaben (CH MSTU) gennemførte torsdag den 18. maj tjenestestedsbesøg ved Artillerikursus Sjællands Odde (ASO).

Efter velkomsten blev CH MSTU orienteret om Artillerikursus Sjællands Oddes opgaver, organisation og aktuelle problemer. Under formiddagens øvelsesskydninger nødlandede den drone, der var mål for skydningerne. Inspektionsholdet fik lejlighed til at besigtige dronen efter bjærgningen, hvor der blev konstateret direkte træffere i planerne.

Om eftermiddagen overværede CH MSTU rejsegildet på ASO nye undervisningsbygning.

Overordnet inspektion af inspektionsskibet HVIDBJØRNEN

Chefen for Udviklings- og Uddannelsesafdelingen i Marinestaben (CH MSTU) foretog tirsdag den 23. maj overordnet

inspektion af HVIDBJØRNEN (HVBJ).

Efter at inspektionsholdet var gået om bord på HVBJ, der var fortøjet på Holmen, sejlede inspektionsskibet nordover i Sundet til området omkring Hesselø i Kattegats sydlige del.

Under forlægningen foretog inspektionsholdet en generel inspektion af HVBJ, og der blev afholdt forskellige navigationsøvelser.

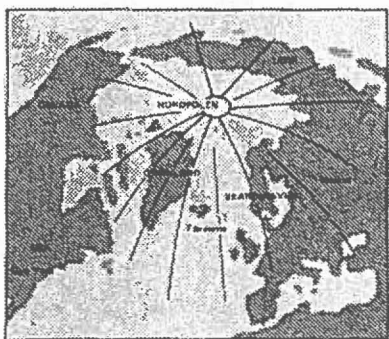
Om eftermiddagen fortsatte øvelsesaktiviteterne med fiskeriinspektion med helikopter, standsningsberedskab og øvelse i at overføre havaripersonel og -materiel til en supponeret havarist.

Efter endt inspektion ankrede HVBJ op ud for Hundested, hvor CH MSTU efter parade gik fra borde.

HVBJ fortsatte sejladsen til Flådestation Frederikshavn for at få udført enkelte udestående reparationsarbejder, inden HVBJ den 29. maj afgik til Færøerne for at forrette inspektions- og stationstjeneste.

Udland kort

Hollands marine holder LYNX flyvende

Den operative nyttevirkning af Den hollandske Marine's LYNX-helikoptere er nærlig fordoblet i perioden 1986 til 1988 på grund af reorganisering af vedligeholdelsesområdet og det igangsatte standardiserings- og moderniseringsprogram (STAMOL), skriver Jane's DEFENCE weekly.

Der var i 1986 kritik over det lave antal operationsklare LYNX-helikoptere. Til daglig var under fem helikoptere flyveklare på grund af mangel på reservedele og andre vedligeholdelsesproblemer.

I STAMOL-programmet, som vil være fuldt implementeret i 1992, bliver de tre LYNX-typer, hollænderne anvender, standardiseret til en specialiseret antiundervandsbådskrigsførelse (ASW) model med dipping sonar.

Den hollandske Marine anskaffede oprindeligt 24 LYNX-helikoptere, hvoraf to er forulykket. Seks LYNX MK-25 helikoptere skulle anvendes til redningsuddannelses- og transporttjeneste,

ti skibsbaserede LYNX MK-27 blev udstyret med Alcatel dipping sonar, og andre otte LYNX MK-81 blev udstyret med sensorer til registrering af magnetiske uregelmæssigheder i ASW.

I STAMOL-programmet bliver alle 70 Rolls Royce Gem 2/41 motorer modificeret til en mere driftsikker konfiguration, og alle helikopterne standardiseres til LYNX MK-27 med dipping sonar.

Det automatiske flykontrol-, navigations- og kommunikationsudstyr bliver moderniseret. UHF-radio til kommunikation med civile myndigheder, f.eks. politi og kystvagt, installeres til anvendelse under rednings- og eftersøgningsopgaver.

Målet er i fredstid at have otte helikoptere operationsklare til flåden og ti flyveklare til uddannelse, transport og redning/eftersøgning. Fire LYNX vil til stadighed være til eftersyn og vedligeholdelse.

Under krigsforhold vil Holland's 22 fregatter og to forsyningskibe blive tildelt 16 LYNX-helikoptere, mens de resterende seks vil blive anvendt til kystoperationer samt som reserve.

I øjeblikket kan Holland bemane fem til seks skibsbaserede helikoptere. Uddannelse gennemføres med målet konstant at kunne bemane otte skibsbaserede LYNX i fremtiden.

Med hensyn til uddannelse af helikopterbesætninger gøres store fremskridt efter åbning af den fælles hollandske, danske, vesttyske og norske LYNX-træner i De Kooy, Holland, hvor såvel pilot, taktisk koordinator, sonaroperatør og tekniker kan trænes.

Grækenland bygger fregatter

Den græske Marine har indgået aftale med det græske skibsværft i Skaramanga om bygning af tre af i alt fire MEKO 200-type fregatter, der er designet i Vesttyskland af Blöhm + Voss, beretter Jane's DEFENCE weekly.

MEKO 200 er i øvrigt kandidat som Australiens og muligvis New Zealands nye fregatprogram.

Bygning af de nye græske fregatter i Grækenland indledes i 1992, og programmet vil beskæftige skibsværftet i otte år.

Første nye græske fregat skal leveres af Blöhm + Voss skibsværftet i Hamburg.

I kontrakten mellem Vesttyskland og Grækenland statueres, at arbejdsomkostningerne for bygning af enhederne ved det græske skibsværft ikke må overstige arbejdsomkostningerne for fregatten bygget ved det tyske værft.

Fra redaktionen af SØVÆRNS-ORIENTERING

SØVÆRNS-ORIENTERING udkommer som sædvanlig ikke i juli måned. Ellers udkommer orienteringen normalt 1. og 3. mandag i hver måned.

Forslag til optagelse af bidrag sendes til:

SØVÆRNS-ORIENTERING,
Marinestaben,
Postboks 202,
2950 Vedbæk.

Bidrag bedes - om muligt - være ledsaget af fotos af aktuelle begivenheder. Redaktionen vil forestå forstørrelse, kopiering etc. Indsendte fotos vil - om ønsket - blive returneret.

I enkeltstående tilfælde, hvor et tjenestested, der ikke er normeret med fotoudstyr, skønner det nødvendigt at rekvirere assistance udefra for fotodækning af større begivenheder, afholdes udgiften til fotos over konto nr. 5470.99. FEL nr. ansvar 4082.98.

eb
S. P. E. Gøbel

S. P. E. Gøbel
Kommandør
Chef for Marinestabens
Udviklings- og Uddannelsesafdeling